

Sygn. akt III AUa 1194/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Marek Borkiewicz
Sędziowie:	SSA Iwona Niewiadowska-Patzer (spr.) del. SSO Izabela Halik
Protokolant:	starszy inspektor sądowy Dorota Cieślík

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2013 r. w Poznaniu

sprawy z odwołania **Drukarni (...) w Ż. - K. R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.**

przy udziale zainteresowanych: M. R., A. R. (1), W. S., M. S. (1), B. S. (1), A. S., P. S., B. S. (2), T. S., D. S.,

M. S. (2), S. S. (2), B. S. (3), P. T., K. T. (1), G. U., A. W. (1), A. W. (2), P. Z., A. Z., G. W., T. P., A. P., J. P., K. P., P. P. (1), K. M. (1), K. M. (2), E. M., A. M., M. M. (1), K. Ż., A. N., J. N., P. P. (2), A. O., R. P. (1), M. S. (3), R. N. (1), M. P.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji odwołującej Drukarni (...) w Ż. - K. R.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze

z dnia 5 grudnia 2011 r. sygn. akt IV U 3389/10

1. o d d a ł a apelację;
2. nie obciąża odwołującego kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 23 czerwca 2009r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zobowiązał płatnika składek Drukarnię (...) w Ż. - K. R. do odprowadzenia, za wskazane w decyzjach okresy, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych z przychodów otrzymanych przez pracowników: M. R., A. R. (1) W. S., M. S. (1), B. S. (1), M. S. (3), A. S. P. S., B. S. (2), T. S., D. S., M. S. (4), S. S. (2), B. S. (3), P. T., K. T. (1), G. U., A. W. (1), A. W. (2), P. Z., A. Z., G. B., T. P., A. P., J. P., K. P., P. P. (1), R. N. (1), K. M. (1), K. M. (2), E. M., A. M., M. P., M. M. (1), K. Ż., A. N., J. N., P. P. (2), A. O., R. P. (1) w ramach świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. W uzasadnieniu podał, że w wyniku przeprowadzonej

u odwołującego się kontroli organ rentowy uznał, iż świadczenia otrzymane przez zainteresowanych w postaci „dofinansowania z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych" i „zapomogi z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych" stanowią przychód, od którego obowiązuje odprowadzanie składek na ubezpieczenia społeczne. Organ rentowy argumentował, iż pracodawca wypłacał wskazane środki nie uwzględniając sytuacji życiowej, rodzinnej i majątkowej pracowników, co determinuje zakwalifikowanie tych świadczeń jako przychodu z tytułu wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 23 listopada 2009 r. (sygn. akt IV U 2925/09):

I. zmienił zaskarżone decyzje z dnia 23 czerwca 2009r.

znak (...) dotyczącą M. R.

znak (...) dotyczącą B. S. (3)

znak (...) dotyczącą S. S. (2)

znak (...) dotyczącą M. S. (5)

znak (...) dotyczącą D. S.

znak (...) dotyczącą G. B.

znak (...) dotyczącą T. S.

znak (...) dotyczącą B. S. (2)

znak (...) dotyczącą P. S.

znak (...) dotyczącą B. S. (1)

znak (...) dotyczącą M. S. (3)

znak (...) dotyczącą M. S. (1)

znak (...) dotyczącą P. T.

znak (...) dotyczącą K. T. (1)

znak (...) dotyczącą G. U.

znak (...) dotyczącą A. W. (1)

znak (...) dotyczącą A. W. (2)

znak (...) dotyczącą W. S.

znak (...) dotyczącą A. M.

znak (...) dotyczącą M. M. (1)

znak (...) dotyczącą M. P.

znak (...) dotyczącą A. R. (1)

znak (...) dotyczącą P. P. (1)

znak (...) dotyczącą K. P.

znak (...) dotyczącą J. P.
znak (...) dotyczącą A. P.
znak (...) dotyczącą T. P.
znak (...) dotyczącą R. P. (2)
znak (...) dotyczącą A. O.
znak (...) dotyczącą P. P. (2)
znak (...) dotyczącą J. N.
znak (...) dotyczącą A. N.
znak (...) dotyczącą R. N. (1)
znak (...) dotyczącą K. M. (1)
znak (...) dotyczącą K. M. (2)
znak (...) dotyczącą E. M.
znak (...) dotyczącą A. Z.
znak (...) dotyczącą P. Z.
znak (...) dotyczącą K. Ż.
znak (...) dotyczącą A. S.

w ten sposób, że w postawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych płatnik składek Drukarnia (...) - K. R. w Ż. nie uwzględnił przychodów nazwanych „dofinansowanie z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych” i „zapomogą z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych” w wysokościach wskazanych tymi decyzjami;

II. zasądził od pozwanego na rzecz wnioskodawcy kwotę 2.400 złotych tytułem kosztów procesu.

Wyrokiem z dnia 29 czerwca 2010r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, w sprawie III AUa 287/10, na skutek apelacji organu rentowego od powyższego wyroku, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Zielonej Górze do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny zważył, że apelacja zasługiwała na uwzględnienie z uwagi na zaistnienie okoliczności uzasadniających uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Materiał dowodowy zgromadzony przez Sąd Okręgowy jest, bowiem niekompletny i z tego względu wydanie wyroku nastąpiło w sprawie niedojrzałej do rozstrzygnięcia.

Sąd Apelacyjny wskazał, że istotą sporu w niniejszej sprawie była ocena czy świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przyznane przez płatnika Drukarnię (...) jego pracownikom zostały wypłacone zgodnie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 1996r., nr 70, poz. 335 ze zm.).

Sąd Apelacyjny zważył, iż kwoty uzyskane przez pracowników z funduszu świadczeń socjalnych, pomimo tego, że mieszczą się w ogólnej definicji przychodu, nie stanowią podstawy wymiaru składek na podstawie § 2 ust 1 pkt 19

cyt. wyżej rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko wyrażone w orzeczeniach Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2001 r., I PKN 579/00, OSNP 2003 nr 14, poz. 331 oraz z dnia 11 maja 1999r., I PKM 664/98, OSNAPiUS 2000 nr 14, poz. 540.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie wszystkie sporne okoliczności zostały należycie wyjaśnione w toku postępowania przed Sądem I instancji. Sąd I instancji ustalił, iż wynagrodzenia pracowników Drukarni (...) były ustalane na poziomie identycznym (za wyjątkiem paru osób), a świadczenia z ZFŚS wypłacane były w jednakowej nominalnie wysokości. Badanie dochodów osiąganych u pracodawcy nie wyczerpuje jednak wymogów badania sytuacji życiowej, rodzinnej, materialnej w sytuacji gdy wynagrodzenie pracowników u danego pracodawcy jest ustalone praktycznie na identycznym poziomie. Słusznie wywodził pozwany organ rentowy, iż przyznając określone świadczenia pracodawca powinien brać pod uwagę nie tylko dochody uzyskiwane przez uprawnionego z tytułu wynagrodzenia za pracę u pracodawcy, ale także dochody uzyskiwane poza zakładem pracy a nadto stan rodzinny. Powszechna jest też praktyka żądania oświadczeń dotyczących osiąganych przez pracownika dochodów na jednego członka rodziny.

Sąd Apelacyjny wskazał, że ponownie rozstrzygając sprawę Sąd I instancji zobowiąże odwołującego do przedłożenia szczegółowych danych dotyczących sytuacji życiowej, materialnej i rodzinnej pracowników zatrudnionych u odwołującego w spornym okresie. W miarę potrzeby przeprowadzi także inne dowody niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy., Sąd I instancji ponownie oceni czy świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przyznane przez płatnika Drukarnię (...) jego pracownikom zostały wypłacone zgodnie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. 1996r., nr 70, poz. 335 ze zm.).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 5 grudnia 2011r. w sprawie IV U 3389/10, oddalił odwołania płatnika składek od wyżej opisanych decyzji organu rentowego.

Powyższe rozstrzygnięcie - po ponownym rozpoznaniu sprawy - zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

W latach 2005-2007 u wnioskodawcy K. R. prowadzącego własną działalność gospodarczą pod nazwą Drukarnia (...) w Ż. funkcjonował Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych. W ramach funduszu wypłacane były kwoty nazywane „dofinansowaniem z ZFSS” lub „zapomogą z ZFSS”. Według regulaminu funduszu socjalnego obowiązującego od dnia 1 stycznia 2005r. pierwszeństwo przyznawania powyższych świadczeń zostało uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osób uprawnionych. Priorytety dotyczyły osób o szczególnie niskich dochodach. Postanowienia regulaminu określały dochód jako wszelkie dochody osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Natomiast jako dochód na osobę w rodzinie określono kwotę wynikającą z podzielnia dochodu gospodarstwa domowego przez liczbę osób pozostających w gospodarstwie. Nadto podstawą przyznania pomocy z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych miało być złożenie każdorazowo wniosku osoby uprawnionej popartym „oświadczeniem o sytuacji życiowej i rodzinnej” oraz informacji o dochodach rodziny będącej na wspólnym rozrachunku.

Organ rentowy w wyniku przeprowadzonej u płatnika składek kontroli stwierdził, iż wbrew powyższym zasadom wnioskodawca przyznawał świadczenia socjalne bez składania przez pracowników stosownych wniosków, ani oświadczenia o sytuacji życiowej i rodzinnej oraz informacji o dochodach rodziny będącej na wspólnym rozrachunku.

Płatnik składek zgłosił zastrzeżenia do protokołu kontroli przedkładając jednocześnie aneks do regulaminu zakładowego funduszu świadczeń socjalnych datowany na dzień 1.01.2005r. Aneks ten zawierał m.in. zmianę w punkcie 4 regulaminu poprzez przyjęcie, iż przyznanie świadczeń socjalnych uwarunkowane jest od dochodu pracownika ustalonego na podstawie listy płac, poprzedzającego miesiąc ustalenia wypłaty świadczenia.

Świadczenia z ZFŚS wypłacane były na podstawie decyzji komisji socjalnej, która przyjmowała wynagrodzenia uzyskiwane przez pracownika jako całkowity dochód. Wynagrodzenia wszystkich pracowników Drukarni (...) były

ustalane na praktycznie identycznym (za wyjątkiem paru osób) poziomie, a świadczenia wypłacane były w jednakowej nominalnie wysokości.

W oparciu o wyżej ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, że odwołania płatnika składek są niezasadne.

Istota sporu sprowadzała się w niniejszej sprawie do rozstrzygnięcia czy kwoty świadczeń wydanych przez Drukarnię (...) w postaci „dofinansowania z ZFSS” oraz „zapomogi z ZFSS”, można zaliczyć do świadczeń socjalnych w myśl przepisu § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. z 1998r., nr 161, poz. 1106) wydanego na podstawie art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Z literalnego brzmienia tego przepisu wynika, iż przedmiotowe wyłączenie dotyczy jedynie środków przeznaczonych na cele socjalne.

Zgodnie więc z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18.12.1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.) podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Przepis art. 8 ust. ustawy z 4.03.1994r. o zakładowym funduszu socjalnym (tekst jednolity Dz. U. z 1996r. Nr 70, poz. 335 ze zm.) wyznacza z kolei zasadę, iż przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Przepis art. 8 ust. 2 w/w ustawy stanowi z kolei, iż zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu z uwzględnieniem ust. 1 oraz zasady przeznaczania środków funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej określa pracodawca w regulaminie.

Zdaniem Sądu Okręgowego treść pkt IV regulaminy – w brzmieniu nadanym aneksem z dnia 1 stycznia 2005r. – wskazuje, że przyjęte u odwołującego płatnika składek zasady przyznawania świadczeń socjalnych uwarunkowane było od dochodu ustalonego na podstawie listy płac, a tym samym nie wyczerpywało wymogów badania kryterium socjalnego. Odwołujący przyznał przedmiotowe świadczenia z naruszeniem art. 8 ust. 1 i 2 ww. ustawy, co powoduje, że nie są one świadczeniami socjalnymi, a tym samym nie mogą podlegać wyłączeniu z podstawy wymiaru składek.

W konsekwencji należało w ocenie Sądu Okręgowego uwzględnić w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przychody uzyskane przez zainteresowanych z tytułu „dofinansowania z ZFSS” i „zapomogi z ZFSS”. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy odwołania oddalił.

Apelację od powyższego wyroku, w części, tj. z wyłączeniem rozstrzygnięcia objętego zakresem decyzji dotyczących M. S. (3), M. P. i R. N. (1), złożył odwołujący płatnik składek, zarzucając: naruszenie art. 79 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej skutkujące przeprowadzeniem kontroli przez organ rentowy z uchybieniem obowiązkowi zawiadomienia przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli i wbrew obowiązującym uregulowaniom, co skutkowało wydaniem błędnej decyzji, a także sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, polegające na uznaniu, że naruszenie sposobu wpłacania środków z ZFSS wobec trojga pracowników, może odnosić skutek wobec pozostałych.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę powyższego wyroku i uwzględnienie odwołania (z wyłączeniem trojga wymienionych pracowników), ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania; oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz odwołującego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwany organ rentowy żądał jej oddalenia i zasądzenia od apelującego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c.. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które tutejszy Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania.

Dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie właściwe były przepisy szczegółowo wskazane przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu orzeczenia, co nie było kwestionowane przez żadną ze stron. W pierwszej kolejności powołać zatem należało art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami, natomiast w oparciu o art. 6 ust.1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 2 ustawy ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz z osobami z nimi współpracującymi, od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Stosownie do art. 18 ust. 1 cyt. ustawy podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi, przychód, o którym mowa w jej art. 4 pkt 9 tj. przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia m.in. w ramach stosunku pracy. Uregulowanie stosuje się również, na podstawie art. 18 ust. 3 ustawy o sus, w zakresie ubezpieczeń emerytalnych i rentowych w stosunku do zleceniobiorców jeżeli w umowie zlecenia albo innej umowie o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Artykuł 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych stanowi, iż przychodem ze stosunku pracy są wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężna świadczeń w naturze, bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródła finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

O tym m.in. jakie przychody nie stanowią podstawy wymiaru składek stanowi Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, w szczególności w jego § 2 ust. 1 pkt 19 wskazano, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Zasady tworzenia zakładowego funduszu świadczeń socjalnych określa ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych; w myśl art. 2 ust. 1 ustawy działalnością socjalną są usługi świadczone przez pracodawcę na rzecz różnych form wypoczynku, działalność kulturalno-oświatową sportowo-rekreacyjną udzielanie pomocy materialno-rzeczowej lub finansowej, a także zwrotnej lub bezzwrotnej pomocy na cele mieszkaniowe na warunkach określonych ustawą (art. 2 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych).

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z Funduszu uzależnia się od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu.

Wskazać należy, iż to pracodawca gospodaruje środkami funduszu, dokonuje podziału środków funduszu na poszczególne rodzaje działalności socjalnej i przyznaje poszczególnym uprawnionym świadczenia finansowane z funduszu na zasadach określonych w regulaminie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Z funduszu mogą być finansowane tylko te rodzaje działalności socjalnej, które są objęte ustawową definicją pojęcia „działalność socjalna”. Swoboda regulacji w regulaminie zasad przyznawania indywidualnych świadczeń jest ograniczona ustanowioną przez ustawodawcę w art. 8 ust. 1 cyt. ustawy ogólną zasadą, że przyznawanie tych świadczeń ma być uzależnione od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Sprzeczne z ustawą jest więc wydatkowanie środków funduszu niezgodnie z zasadą ich przyznawania według kryterium socjalnego, to jest kryterium uzależniającego przyznawanie ulgowych usług i świadczeń wyłącznie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Wynika z tego, że pracodawca, naruszając przepisy ustawy przez wydatkowanie środków funduszu socjalnego bez zachowania kryterium socjalnego, narusza równocześnie zasady współżycia społecznego oraz działa niezgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tych środków, gdyż są one uwzględnione w przepisach ustawy.

Wbrew zarzutom apelującego – Sąd Okręgowy w sposób prawidłowy – na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego poczynił trafne ustalenia faktyczne, skutkujące uznaniem, że świadczenia wypłacone wszystkim zainteresowanym pracownikom nie miały charakteru socjalnego – w myśl powołanych wyżej przepisów. Nie ma racji apelujący, że materiał dowodowy w sprawie pozwalał na poczynienie takich ustaleń tylko wobec trójki wskazanych w apelacji pracowników. Podkreślić bowiem należy, że w toku całego postępowania przed Sądem I instancji zostały dopuszczone dowody z zeznań świadków, w tym zeznań pracowników odwołującego: A. R., M. S., M. M. P., D. J. oraz zainteresowanych: P.T., K. T., T. P., P. P., R. N., M. M. i A. N., a także dowody z dokumentów. Istotne jest, że po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy zobowiązał odwołującego do przedłożenia szczegółowych danych dotyczących sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej zainteresowanych z okresu, którego dotyczą zaskarżone decyzje. Odwołujący przedłożył zaświadczenia o wynagrodzeniu zainteresowanych za lata 2005-2007, a następnie złożył wnioski zainteresowanych o przyznanie świadczeń z funduszu socjalnego. Ponadto strony – na wezwanie Sądu Okręgowego – przedłożyły zestawienie zbiorcze obejmujące kwoty świadczeń wypłaconych z funduszu socjalnego, kwoty dochodu z zakładu pracy i kwoty dochodu przypadające na gospodarstwo domowe pracownika i na jedną osobę w gospodarstwie domowym. Na podstawie wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów – w tym przeprowadzonych przy pierwszym, jak i ponownym rozpoznaniu sprawy – Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że przyjęte u płatnika składek zasady wypłaty świadczeń z tytułu „dofinansowania z ZFŚS” i „zapomogi z ZFŚS”, zgodnie z treścią pkt IV regulaminu w brzemieniu nadanym aneksem z dnia 1 stycznia 2005r., uwarunkowane były od dochodu pracownika ustalonego na podstawie listy płac u odwołującego, co nie wyczerpuje kryterium socjalnego. Kryterium dochodowe nie stanowi kryterium socjalnego, bowiem nie uwzględnia badania sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej, jak tego wymaga ustawa. Wypłacane świadczenia nie łagodziły różnic w poziomie życia pracowników i ich rodzin. Oczywistym jest bowiem, że nie tylko wysokość dochodów jednego członka rodziny decyduje o sytuacji materialnej całej rodziny, znaczenie mają bowiem inne czynniki, jak m.in. ilość członków rodziny i wysokość ich dochodów. Sąd Apelacyjny w pełni podziela zatem ustalenia Sądu I instancji, że przedmiotowe świadczenia były wypłacane pracownikom bez faktycznej oceny ich sytuacji materialnej, rodzinnej i życiowej, a więc wbrew zasadzie wynikającej z art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Oznacza to, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo uznał je za przychód. Przychód osiągnięty przez zainteresowanych w postaci wypłat z tytułu „dofinansowania z ZFŚS” i „zapomogi z ZFŚS” stanowi zatem podstawę wymiaru składek w myśl art. 18 ust. 1 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z § 1 rozporządzenia z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106).

Odnośnie do zarzutu naruszenia art. 79 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej, Sąd Apelacyjny uznał go za bezzasadny. Przede wszystkim wskazać należy, że zakres niniejszego postępowania sądowego ograniczony jest zakresem decyzji dotyczących badania prawidłowości uwzględnienia w podstawie wymiaru składek świadczeń wypłaconych przez odwołującego zainteresowanym pracownikom, na podstawie powołanych wyżej przepisów materialnoprawnych. Sąd rozpoznający odwołanie od przedmiotowych decyzji nie jest uprawniony do badania prawidłowości kontroli przeprowadzonej u płatnika przez organy administracyjne.

Przepis art. 1 k.p.c. zawiera definicję sprawy cywilnej, która jest sprawą wynikającą ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz z prawa pracy. W rozumieniu tego przepisu sprawami cywilnymi są również sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, a więc sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych (art. 4779 k.p.c.), do których przepisy kodeksu postępowania cywilnego stosuje się z mocy ustaw szczególnych. Od momentu wniesienia odwołania do sądu rozpoznawana sprawa staje się sprawą cywilną, podlegającą rozstrzygnięciu wedle reguł właściwych dla tej kategorii. Odwołanie pełni rolę pozwu. Jego zasadność ocenia się zatem na podstawie właściwych przepisów prawa materialnego. Postępowanie sądowe, w tym w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, skupia się zatem na wadach wynikających z naruszenia prawa materialnego, a kwestia ewentualnych wad decyzji administracyjnych spowodowanych naruszeniem przepisów postępowania administracyjnego, pozostaje w zasadzie poza przedmiotem tego postępowania (por. orzeczenie SN z 14 stycznia 2010r., UK 238/09).

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. apelację oddalił. O kosztach Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

/SSA Iwona Niewiadowska-Patzer/ /SSA Marek Borkiewicz/ /del.SSO Izabela Halik/